यति। "उशन् ह वै वाजश्रवसः सर्व्ववेदसन्ददौ। तस्य ह नाचिकेता नाम पुत्र आस। तꣳ ह कुमारꣳ सन्तम्। दक्षिणासु नीयमानासु श्रद्धा विवेश। स होवाच। तात कस्मै मां दास्यसीति द्वितीयं तृतीयम्" इति। वाजोऽन्नं तद्दान-निमित्तं श्रवः कीर्त्तिर्यस्यासौ वाजश्रवाः, कश्चिन्मुनिर्गौतम-गोत्रोत्पन्नः तस्य पुत्र उद्दालकाख्यो मुनिः 'वाजश्रवसः', स च कदाचित् सर्व्वस्वदक्षिणाकेन विश्वजिदादियागेन 'उशन्' तत्फलं कामयमानः, यागमध्ये 'सर्व्ववेदसं' सर्वस्वं, ऋत्विग्भ्यः 'ददौ'। तस्मिन् काले 'तस्य' उद्दालकस्य, कश्चित् 'पुत्रः 'ना-चिकेतः', नामक आसीत्, स चोपनयनयोग्यवयस्कः कुमारो भूत्वा तदा वर्त्तते। 'तं कुमारं सन्तं' नाचिकेतसं, ऋत्विजः प्रति 'दक्षिणासु', पित्रा 'नीयमानासु', अतिशयेन 'श्रद्धा', 'प्राविवेश', यथाशास्त्रं दक्षिणा दातव्येत्येषा बुद्धिः 'श्रद्धा', अतिशयः श्रद्धाविशिष्टः 'सः' कुमारः, मनस्येवं विचारयामास, कर्मषाड्गुण्यार्थं पित्रा सर्व्वस्वं दातव्यं, अहञ्च पितुः स्वं, तस्माद्दातव्योऽहमिति विचार्य पितरं प्रत्येवं 'उवाच', हे 'तात' हे पितः 'कस्मै' ऋत्विजे, 'मां दास्यसीति'। तदानीं बालो-ऽयं मुग्ध इति तद्वचनमुपेक्ष्य तूष्णीं स्थितं पितरं प्रति 'द्वि-तीयं' वारं, 'तृतीयं' वारं, च तथैवोवाच॥

(२) पुत्रस्य प्रश्नं दर्शयति। "तꣳ ह परीत उवाच। मृत्यवे त्वा ददामि" इति। अयं तावन् मुग्धो न भवति। किन्तु धूर्त्त इत्येवं कुपितः सन् तदाभिमुख्येन पर्यावृत्तः कोपावेशान्